

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de inwerkingtreding van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie
 - Definitieve goedkeuring na adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Samenvatting

Naar aanleiding van het op het Overlegcomité bereikte akkoord wordt het toezicht op de veiligheid van aardgasdistributie per 1 april 2025 bij de gewesten geoperationaliseerd. Dit ontwerpbesluit voorziet dan ook in de bepaling van de inwerkingtreding op die voormelde datum van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 'tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie'.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2024/175 werd op 10 mei 2024 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 14 mei 2024 verkregen.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, werd op 31 mei 2024 bekomen.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A.1. Bevoegdheid over de aardgasdistributieveiligheid

De regels met betrekking tot de aardgasdistributieveiligheid zijn momenteel nog opgenomen in de wet van 24 december 1970 'betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij

de exploitatie van gasdistributie-installaties¹, en haar uitvoeringsbesluit, het koninklijk besluit van 28 juni 1971². Zowel die wet als het KB werden tot op heden nog nooit gewijzigd.

In het advies nr. 70.190/VR van 8 november 2021 was de Raad van State in het kader van een adviesvraag over een koninklijk besluit dat de regeling uit het voormelde koninklijk besluit van 28 juni 1971 ging wijzigen tot de conclusie gekomen dat de “regeling met betrekking tot veiligheidsmaatregelen betreffende de installaties die de netactiviteit van gasdistributie ondersteunen, tot de bevoegdheid van de gewesten moet worden gerekend.” De federale overheid heeft dit advies pas begin 2023 aan de gewesten bezorgd en heeft te kennen gegeven dat zij in de nabije toekomst dan ook niet langer zal instaan voor het toezicht en de handhaving van deze veiligheidsvoorwaarden. De federale overheid had initieel daarbij te kennen gegeven niet langer voor het toezicht te willen instaan met ingang vanaf 1 juli 2024. De gewesten waren echter unisono van mening dat een dergelijke overdracht op dermate korte termijn noch juridisch, noch operationeel haalbaar is.

Aangezien de bevoegdheid voor de veiligheid van aardgasdistributie volgens de Raad van State in het kader van de staatshervorming van 1988 aan de gewesten werd overgedragen, zal via invoeging door middel van het decreet van 17 mei 2024³ vanaf het jaar 2026 een specifieke eigen Vlaamse regeling van kracht worden. De memorie van toelichting⁴ bij dit voormelde decreet omvat een uitgebreide analyse van deze bevoegdheidsproblematiek.

In de tussentijd wordt regelgevend wel voorzien in een tijdelijke oplossing voor het toezicht op deze regeling. Artikel 2 van de wet van 24 december 1970 maakt qua handhaving voor de door of krachtens deze wet ingestelde verplichtingen de toezichts- en sanctiemogelijkheden uit hoofdstuk VI van de wet van 12 april 1965⁵ van toepassing. Daarom wordt expliciet van artikel 2 van de wet van 24 december 1970 s afgeweken zodat in afwijking van hoofdstuk VI van de wet van 12 april 1965 de daartoe door de leidend ambtenaar aangeduide personeelsleden van het departement Omgeving bevoegd zijn voor de controle op de naleving van de voorwaarden en de verplichtingen die opgelegd zijn door of krachtens deze wet. Parallel wordt artikel 16.1.1 van het DABM aangepast zodat de wet van 24 december 1970 wordt opgenomen in de lijst van bepalingen waar titel XVI van het DABM m.b.t. toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen op van toepassing wordt, en wordt het niet naleven van de wet en haar uitvoeringsbepalingen gelijk gesteld met een milieu-inbreuk.

Die overgangsbepalingen zijn opgenomen in artikel 4 en artikel 6 van het voormelde decreet van 17 mei 2024. De inwerkingtreding van deze bepalingen werd aan de Vlaamse Regering gedelegeerd aangezien de gewesten nog in onderhandeling waren met de federale overheid om een concrete datum te bepalen vanaf wanneer de federale diensten niet langer zullen instaan voor het toezicht en de handhaving.

A.2. Beslissing Overlegcomité d.d. 24 april 2024

Op het Overlegcomité van 24 april 2024 werd na overleg tussen de vertegenwoordigers van de federale regering en de gewestregeringen aangaande deze problematiek recent beslist dat teneinde zo snel mogelijk, en uiterlijk op 1 april 2025, een ordentelijke overdracht te organiseren waarbij rekening gehouden wordt met de beperkingen van elke overheid, het Overlegcomité op basis van het gevoerde overleg vaststelt dat:

- de Gewesten de nodige initiatieven nemen voor de rekrutering van personeel;

¹ BS 12 januari 1971

² Koninklijk Besluit van 28 juni 1971 'betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van installaties voor gasdistributie door middel van leidingen', BS 15 september 1971.

³ Decreet van 17 mei 2024 'tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie'.

⁴ *Parl. St. Vlaams Parlement (2023-2024)*, St. 2127/1.

⁵ Wet van 12 april 1965 'betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen'.

- de FOD Economie met het oog op kennisoverdracht de nodige opleiding zal organiseren en de vereiste documentatie zal overmaken.

Aan de voormelde beslissing van het Overlegcomité wordt met dit ontwerpbesluit uitvoering gegeven zodat wat het Vlaamse Gewest betreft het departement Omgeving met ingang van 1 april 2025 deze toezichts- en handhavingstaken zal opnemen.

Gelet op de veiligheidsrisico's die gepaard gaan met de bevoegdheid voor de veiligheid van aardgasdistributie zoals ingeschreven in de nieuwe artikelen 4 en 6 van het voormelde decreet en het feit dat – de dodelijke gasexplosie op de Paardenmarkt te Antwerpen indachtig - de Vlaamse minister van Omgeving geen enkel risico wil nemen met de veiligheid van de bevolking, wordt voorgesteld om deze datum (1 april 2025) juridisch gezien zo snel mogelijk formeel vast te stellen zodat er op dit punt enerzijds juridische klaarheid is, en anderzijds het departement Omgeving met een duidelijke timing indachtig het nodige personeel concreet kan rekruteren (zie *infra* punt 3.C) en kan opleiden, waarbij ten volle gebruik zal worden gemaakt van de aangeboden kennisoverdracht vanuit de FOD Economie.

B. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 7 juni 2024 haar eerste principiële goedkeuring⁶ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'tot regeling van de inwerkingtreding van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie' en gelaste de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over dit ontwerpbesluit het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

2. ADVIES NR. 76.689/16 VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State liet op 17 juni 2024 weten dat de Raad bij de adviesvraag over dit wetgevingsdossier de "overlaatprocedure" inriep en dat de adviesvraag over het ontwerpbesluit bijgevolg overeenkomstig artikel 84, § 5, van de wetten op de Raad van State van de rol werd afgevoerd. Die kennisgeving gaat als bijlage 2.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er worden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er worden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel van de Vlaamse overheid.

⁶ VR 2024 0706 DOC.0857

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er worden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring moet het besluit vervolgens in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de inwerkingtreding van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie.

De Vlaamse minister van Handhaving en Justitie, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen

1. voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de inwerkingtreding van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie;
2. Advies nr. 76.689/16 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State: melding inroeping overlaatprocedure.